

ŐRZŐ

A POFOSZ 1956-os Hagyományörző Tagozatának kiadványa
IV. évfolyam 15. szám 2018. szeptember

„A hagyományörzés nem a hamu megtartása, hanem a láng továbbvitele.”
Morus Tamás

A bolsevizmus igazi arca

Ördögi tobzódás, militáns és embertelen bohózat

Lapunk előző négy számában vázlatosan ismertettük a Szörny (bolsevizmus, kommunizmus) megszületését, hatalomra kerülését Oroszországban. Bár sok minden történt az azóta eltelt száz évben, érdemes megközelíteni a történetet egy másik aspektusból is, nevezetesen: az európai kommunizmus végső mérlege szempontjából. E célból az egyik legautentikusabb résztvevő, haszonélvező, az illúzióit vesztett Alekszandr Jakovlev összegzését idézzük.

Mint tudjuk, Alekszandr Jakovlev magas rangú kommunista bürokrata volt, 1953 és 1973 között a Szovjet Kommunista Párt Központi Bizottságán dolgozott, 1969-ben a Párt propaganda osztályának vezetője lett. 1973 és 1983 között a Szovjetunió kanadai nagykövete, majd Gorbacsov egyik legközelebbi munkatársa volt.

Ez a magas rangú kommunista funkcionárius 2000-ben bombaként ható könyvet jelentetett meg, amelyben teljesen leszámol azzal a rendszerrel, amit lényegében egész életében kiszolgált. Könyve angol fordításából idézek lényeges megállapításokat: Alexander N. Yakovlev, *A Century of Violence in Soviet Russia* (Az erőszak évszázada Szovjet-Oroszországban), Yale University Press, 2002 című könyve 234-35. oldaláról:

“Mit adott a bolsevizmus a világnak, a népeinek és az egyéneknek?”

A **világnak**: lázadásokat, rombolást, erőszakos forradalmakat, polgárháborúkat és erőszaktevést az egyéneken.

A **népeinek**: szegénységet, inséget, törvényteleniséget, anyagi és szellemi rabszolgaságot.

Az egyénnek: a bolsevik állam megvonta az egyéntől a szabadságot, a becsületet, az erkölcsöt, a gazdagodást és még az Istenben való hitet is.

A bolsevizmus nem más, mint sokarcú ördögi tobzódás, egy militáns embertelen bohózat.”(1)

Majd kihirdeti ítéletét az egész szovjet korszakról egy engesztelhetetlen felsorolással: (2)

1. „A bolsevizmus a felelős azért az ellenforradalomért, az erőszakos államszínnyért, amit 1917 őszén elkövettek.
2. A bolsevizmus a felelős a diktatúráért, amit átitatott az egyén iránti gyűlölet. Bűnös tevékenysége nyomán több mint 60 millió ember életét oltotta ki. A bolsevizmus, amely egy fajtája és előfutára a fasizmusnak, a saját népei elleni népiirtás vezető erejeként működött.
3. A bolsevizmus a felelős annak a testvérharcnak az elindításáért, amit a polgárháború jelentett. Tönkretette az országot a véres és esztelen harcai során. Több mint 13 millió ember megölését, éhhalálát és külföldre menekülését okozva vele.
4. A bolsevizmus a felelős az oroszországi parasztság tönkretételéért. A paraszti Oroszországot szétrombolta, erkölcsét, hagyományait népszokásait lábbal tiporta. Ezzel olyan mértékben tette tönkre a vidék termelő kapacitását, hogy éveken keresztül élelmiszereket kellett vásárolni külföldről csupán az éhínség elkerülésére.
5. A bolsevizmus a felelős a keresztény templomok és szerzetesi monostorok, a muzulmán ...., a zsidó zsinagógák és más imaházak lerombolásáért, a papok tömeges kivégzéséért, a hívek üldözéséért, olyan akciókért is, amelyek az országra örök szegényt hoztak.
6. A bolsevizmus a felelős az oroszországi társadalom egész társadalmi rétegeinek megsemmisítéséért: a nemességért, a kereskedő rétegért, a katonai és rendőrtisztai társadalomért, az igazi értelmiségért, a tudósok, kutatók és művészek egész megsemmisített közösségéért.
7. A bolsevizmus a felelős az elemi jogok megsértéséért, hamisításokért, alaptalan vádaskodásokért, törvényen kívüli ítélethozatalok olyan mennyiségéért, amely hallatlan a világtörténelemben.

8. A bolsevizmus a felelős a vizsgálatok és bírósági tárgyalások nélküli kivégzésekért, a fizikai és lelki kínzásokért.
9. A bolsevizmus a felelős a koncentrációs táborok rendszerének működtetéséért, ezen belül a gyermekek számára felállított koncentrációs táborokért, ahol őket túszul tartották fogva. Felelős a leninista-sztálinista húsdaráló működtetéséért, amelyben több mint húszmillió ember veszett oda.
10. A bolsevizmus a felelős a mérges gázok használatáért a békés civil lakosság ellen.
11. A bolsevizmus a felelős a szólásszabadság megszüntetéséért, a demokratikus pártok és mozgalmak betiltásáért, még azokat is beleértve, amelyek szocialista orientációjúak voltak.
12. A bolsevizmus a felelős a képzetlen hadviselésért a hitleri fasizmus ellen. Csupán harminc millió állampolgárunk feláldozása és a nép hősiessége mentette meg az országot a meghódítástól.
13. A bolsevizmus a felelős azokért a bűnökért, amelyeket a hadifogságba esett szovjet katonák és más a háború után visszadeportált emberek ellen elkövettek azzal, hogy kényszermunka táborokba hajtották őket azzal a céllal, hogy halálra dolgoztassák őket.
14. A bolsevizmus a felelős azokért a népirtásokért, amelyeket a Szovjetunió nem-orosz polgárai ellen elkövettek azzal, hogy erőszakkal kitelepítették őket otthonaikból és az ország legelhagyatottabb vidékeire szállították őket. Többek között németeket, lengyeleket, tatárokat, csecseneket, ingusokat, koreaiakat, balkárokat, kalmükokat, karacsájokat, mesketeket, örményeket, bulgárokat, görögöket, gagauzokat.
15. A bolsevizmus a felelős a tudósok, doktorok, a film-, színház-, és zeneművészek, az írók, a mérnökök és mások üldözéséért, ezzel kolosszális károkat okozva az ország kultúrájának és tudományának. Bűnös ideológiai motivációból vezetettve, a genetika, a kibernetika, valamint a közgazdaságtudomány, a nyelvészet, az irodalom és képzőművészet haladó mozgalmainak elnyomásáért.

16. A bolsevizmus a felelős rasszista perek megrendezéséért, például a Zsidó Anti-fasiszta Bizottság tagjai ellen, a zsidó „orvos-gyilkosok” ellen, azzal a céllal, hogy gerjessék az ország etnikai csoportjai közötti ellenségeskedést és játszanak a tömegek legvisszataszítóbb ösztöneivel.
17. A bolsevizmus a felelős azokért a bűnös kampányokért, amelyeket mindenféle másként gondolkodó ellen szerveztek, akiket a legszélesebb büntetésformáknak vetettek alá: börtön, száműzetés, különleges elköltöztetés, kitiltás az országból, pszichiátriai intézetekbe zárás, állásvesztés, rágalmazó támadások a sajtóban és más fenytések az emberi méltóságuk megfosztására.
18. A bolsevizmus a felelős az ország teljes militarizálásáért, amely a lakosságot nélkülözésbe hajtotta és drasztikusan nyomorította a társadalmi fejlődést.
19. A bolsevizmus a felelős az 1991 augusztusában bekövetkezett kormányellenes lázadásért, ami az állam zavaros felbomlásához vezetett és ezzel elképzelhetetlen mértékű nehézséget okozott a volt Szovjetunió minden népének.”(3)

Egyelőre ennyit idézünk a könyvből, mert a bűnök és ártások e keserű felsorolása nem kíván további kommentárt és nem engedi további témák nyitását sem.

Ámon Antal

(3) Id. mű, 236-37.old

Tisztelt olvasóinkhoz!

Az Őrző számai igény szerint nyomtathatók. Ezért, ha valaki szeretné megkapni a korábbi számokat, jelezze, és eljuttatjuk hozzá.

Aki pedig nincs a levelezőlistánkon, de szeretne rákerülni, szintén jelezze.

Elérhetőség: Ámon Antal, 06 30 814 9917 vagy 1 257 0190 és: antaltopamon@hotmail.com

Aki pedig elolvasta, ne dobja ki példányát, hanem adja tovább!

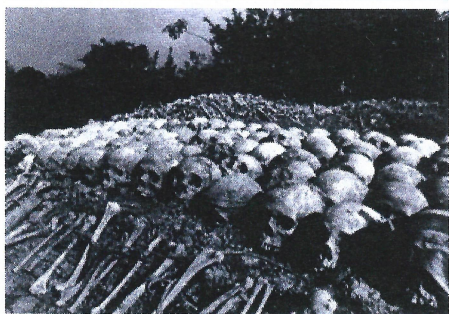
Az Őrzőnek nincs fogyasztói ára. Csak értéke van.

Flórián Tibor:
Az Emigráció
tízparancsolata

1. Maradj hűséges nemzetünkhöz, hitünkhöz, hagyományainkhoz.
2. Ne felejtse el sohasem az okot, amely távozásra kényszerített Hazánkból.
3. Ne térj haza, amíg rendszernek megváltoztatására és függetlenségé megszerzésére nincs lehetőség.
4. Vedd észre, hogy a részleges megalkuvás mezsgyéi a teljes megalkuvás útjára vezetnek, ahonnan nincs szabad visszatérés.
5. Ne hidd, hogy a gazdasági javulás magával hozhatja a szellem emelkedését és szabadságát is.
6. Ne engedd a hazugságot érvényesülni semmilyen területen. Csak az igazság hozhatja meg a nemzet emelkedését.
7. Hozd vissza történelmünk tiszteletét! A történelem az a gyökér, amelyből újra jegenye-magasságba nőhet vissza nemzeti öntudatunk.
8. Dolgozz a kisebbségi és külföldi magyarság emberi, nyelvi és közösségi szabadságjogaiért. Nem lehet magyar élet sem otthon, sem másutt, amíg ez nem válik egyenrangú és kimondottan megoldandó feladattá.
9. Tartsd szem előtt, hogy nemzetünk számbeli növekedése nem indulhat meg a jó közérzet emelkedése nélkül. Mi emelheti magasba a nemzeti közérzetet? Az igazság, a szabadság és a függetlenség.
10. Köss szövetséget és menetelj azokkal, akik az előbbi elveket tartják. Ők a nemzet igazi fiai, akik az Isten ledöntött trónusát újra a magasba akarják emelni.

Flórián Tibor (Selmecbánya 1908 – Florida, USA 1986) költő, műfordító, újságíró. Nyugatra 1945 tavaszán került egy sebesültszállító oszlop parancsnokaként. 1949-ben telepedett le az Egyesült Államokban. A Szabad Európa Rádió amerikai szerkesztőségében dolgozott 1973-ig. 1978-tól haláláig az Árpád Akadémia elnöke volt.

Kambodzsai népirtás: „Megölni mindegyiküket”

Pol Pot nemcsak vezényelte, de ellenőrizte is a mészárlást

Az ausztráliai New South Wales-i Egyetemen működött egy Kambodzsai Népirtás-kutató Program. Ennek volt munkatársa Helen Jarvis kutató. Alább a munkacsoport megállapításaiból közlünk részleteket.

A program számítógépes adatbázisában a Vörös Khmer rendszer népirtásának részleteit rögzítették, így az országot átszövő kivégzőközpontok elhelyezkedését, a börtönök és táborok szervezeti felépítését, a tömegsírok térképét. Felépítették az elkövetők adatrendszerét is: a börtön- és táborparancsnokok adatait, a kihallgatókét, a sofőrökét, a hóhérokét és a szakácsokét is. Találtak dokumentumokat a foglyok listáival, amelyek fel- és leutaztak a szolgálati úton, s melyekre kézzel írták az ítéletet: „Megölni mindegyiküket.”

„Számomra nem kétséges – mondta Jarvis –, hogy Pol Pot teljes mértékben benne volt az emberek csoportjainak rendszerszerű, folyamatos és szervezett megsemmisítésében.”

Egy géppel írott papír például You Huy börtönparancsnok jelentését tartalmazta arról, hogy 1977. július 23-án a következő 18 embert öltük meg. Majd kézzel egészítette: Ja, megöltünk még 160 gyereket is, így a mai mennyiség 178 kinyírt ellenség.

Pol Pot kommunista csúcavezető, a helyettese Ieng Sary, az állambiztonság vezetője Son Sen és a párt első titkára Khieu Samphan nem csak vezényelték a mészárlást, hanem közelről ellenőrizték a halál olyan részszámláit, mint a fenti jelentés.

Helen Jarvis maga 1,7 millióra becsülte a megsemmisített emberek számát, mielőtt a szomszédból támadó vietnami erők kiűtötték a hatalmat Pol Pot Vörös Khmereknek a kezéből.(1)

(1) *A kommunista rendszerek áldozatainak legátfogóbb összefoglalója, R. J. Rummel, Death by Government tehát Kormányok okozta halál című könyvében egy fejezetet szentel Pol Potéknak A pokol állama: Kambodzsa a Vörös Khmer alatt címmel. Az ő számításainak eredménye 2, 035,000 erőszakosan, idő előtt megsemmisített áldozat.*

Közülük a legtöbbet azért ölték meg – folytatta Jarvis – mert vietnámi felmenőkkel rendelkezett, Buddhista vallást követett vagy bizonyos törzsi csoportba tartozott vagy egyszerűen városlakónak nézett ki, esetleg tanultnak, műveltnek tartották.

Az egész ország területén megtalálhatók a fizikai bizonyítékai a gyilkos rendszernek. Általában tömegsírokra bukkannak, de lehet a helyszín egy egyszerű ház, amit begyűjtő helynek használtak vagy templom, esetleg rizshántoló malom vagy iskola, amit börtönként használtak. A Mekong folyó szeszélye nyomán az elmosott partszakaszokon is koponyákat és a part homokjából kiálló törött csontokat találtak nemegyszer. (2)

Utóirat:

Helen Jarvis – többek között – segítette a Kambodzsai Dokumentációs Központ 1995-ös felállítását is. Ennek az intézménynek az igazgatója barátságot kötött vele. Youk Chhang így jellemezte az ausztrál kutatót:

„Jó barátom, szerető családanya, de nehéz vele dolgozni, mert erősen indoktrinált egy politikai ideológiával. Sydney-ben lévő házában hatalmas könyvtára van, de majdnem az egész Leninről szól. Kambodzsában nincs szükségünk Leninre – tette hozzá – így az ő politikai véleményének intenzitása beárnyékolja tudományos munkásságát részrehajlás szempontjából. (3)

Ámon Antal

(2) Trevor Watson: *Bloody body of evidence (Véres bizonyítékok összessége)*, *The Bulletin (ausztráliai hetilap)*, 1997. július 8.

(3) Ben Paviour, *The Cambodia Daily*, 2016. augusztus 25.

Impresszum: ŐRZŐ, a Magyar Politikai Foglyok Szövetsége (POFOSZ) 1956-os Hagyományörző Tagozatának negyedéves hírlevele. Főszerkesztő: Ámon Antal.

Tel.: (1) 257-0190, 06 30-814-9917 Szerkesztő: Vasvári Éva, lapszerkesztő: Kurtz Mária

Kiadóhivatal: 1149 Budapest, Nagy Lajos király útja 155.

Tel: (1)789-1466, e-mail: hagyomanyorzok1956@gmail.com

Honlap: www.hagyomanyorzok1956@weebly.com

Történelmi lecke: A nemzet mindenekfelett

Nem akar, és nem tud nemzetközivé lenni a világ

A történelem számos tanulsággal szolgál a jelen folyamatainak megértéséhez is. A nemzeti küzdelmek krónikái egyértelművé teszik, hogy még a nemzetközi kommunista ideológia által bezippantott országok harcait is a nacionalista, nemzeti elkötelezettség táplálta. Legyen szó támadóról, vagy megtámadottról: az emberi kint és szenvedést csak a hazáért hozott áldozatvállalás tudta igazolni.

Nem tudom, hogy mit gondoljak. Az iskolában, a kommunista rendszerben, azt tanultuk, hogy az egy pártrendszer, ha szocialista gazdasági móddal párosul, akkor az szocializmus/kommunizmus, ha viszont kapitalista gazdasági móddal párosul, akkor az fasizmus/nemzeti szocializmus.

Ezért egy ideje gyanakodva nézem Kína kommunizmusát, ahol a nyilvánvaló egy pártrendszer valamiféle kapitalista gazdasági modellel párosul. A „valamiféle” azt jelenti, hogy magánszemélyek is vállalkozhatnak (maszkelhatnak), de vállalkozásukban 51 százalékos, ellenőrző részesedést az államnak kell birtokolnia. (1) Ez az ázsiai – továbbélő – kommunizmus gazdasági sajátossága. Nézzük az érzelmit:

(1) Ausztráliai üzletember barátom információja, aki kereskedik kínai vállalatokkal.

A második indokínai háborúról szólván, 1965 és 1975 között, „**A nemzet mindenek felett**” (“Tổ Quốc Trên Hết”) volt a szlogenje a legyőzött és sokat szidalmazott Dél-vietnami Köztársaságnak, mialatt a győztes szocialista Észak, a lakosságát a „**Küzdj az amerikaiakkal, mentsd meg a nemzetet!**” (“Chống Mỹ Cứu Nước”) szlogennel buzdított. A háború alatt mindkét Vietnam hangsúlyozta a nacionalizmusát és hiteltelenítette ellenfelét azzal, hogy külföldiek bábja. Tehát az egyszerű vietnámi katona nem a kapitalizmusért, kommunizmusért, demokráciáért, internacionalizmusért, egyetemes testvériségért, Amerikáért, Szovjetunióért vagy Kínáért harcolt és halt meg, hanem egyedül Vietnáoméért, mert csak a nacionalizmus tudta igazolni a nagy áldozathozatalt, kínt és kitarást.(2)

Nem sokkal azután, hogy a második indokínai háború véget ért, a vietnámi kommunisták nekiláttak háborúzni a kommunista Kambodzsával, majd a kommunista Kína megtámadta Vietnámot már 1978-79-ben. „Alighogy az imperialista ellenfél elhagyta a porondot, a régi rivalizálások és gyanakvások felszínre törtek és a tegnapi elvtársak elkezdtek előnyben részesíteni nemzeti érdekeiket egymással szemben.” (3) A kambodzsai és a vietnámi kommunisták véres összetűzésbe kerültek például a Thaiföldi öbölben lévő szigetek birtoklásáért. A kambodzsai Vörös Khmer vezető, Pol Pot elhatározta, hogy erőltetett menetben éri el a szocializmust azért, hogy gyorsan megerősödve, sikeresen nézhessen szembe az ősi ellenséggel, Vietnámmal. Belpolitikailag meg tisztogatásba fogott azok ellen, akiket vietnámi szimpatizánsoknak tartott.

Ezután közvetlen fegyveres támadásokat intézett a Kambodzsa területén lévő, vietnámiak által lakott falvak ellen és vérfürdőket rendezett a civil lakosság körében. A vietnámiak számára pedig egy kambodzsai támadás, a háttérben Kínával, a történelem megismétlődését jelentette. Peking viszont azzal vádolta Vietnámot, hogy „üldözi” az ott élő kínaiakat és „hegemóniára tör” Indokínában. (4)

„Az ebből levonható tanulság az, hogy a történelem és a nacionalizmus – és nem az ideológia – alakítja a jövőt a régióban. Teljesen függetlenül a látszattól.

(2) *Linh Dinh: Nation Above All (A nemzet mindenek felett), UnzReview, 2018. november 4.*

(3) *Nayan Chanda: Brother Enemy (Testvér ellenség), HBJ, 1986, 5.old.*

(4) *Id. mű, 6.old.*

Valamint az, hogy nagyon nehéz igazi külföldről rángatott bábukat találni Indokínában.” – fogalmaz könyvében Nayan Chanda. (5)

A kommunizmus általános elhiteltelenedésével – mindenki számára néhány nyugati burzsoá pozőr kivételével – a vietnámi kommunisták is visszanyúltak a régi támaszért, a nacionalizmusért, az elemi legitimációjuk érdekében. Ma Vietnámszerte láthatók a nacionalista poszterek és domborművek, amelyek arra buzdítják a népet, hogy védjék a nemzetet: „A PARACEL SZIGETEK ÉS A SPRATLY SZIGETEK VIETNÁMHOZ TARTOZNAK”, „MI GYEREKEK VIGYÁZUNK NEMZETÜNK TENGEREIRE ÉS SZIGETEIRE”, „ERŐSEN VÉDD A VIETNÁMI TENGEREK ÉS SZIGETEK TULAJDONJOGÁT!” (6)

Valahogy, kedves elvtársak, nem akar nemzetközivé lenni ez a cudar világ. Lásuk be!

Ámon Antal

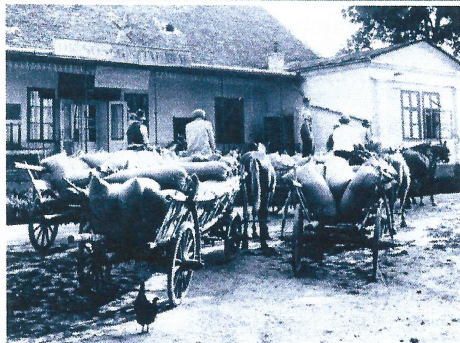
(5) *Id. mű, 7.old.*

(6) *Linh Dinh, id. mű.*

Ügyfélfogadás, összejövetelek

Tájékoztatjuk kedves olvasóinkat, hogy a POFOSZ Hagományörző Tagozatának 2016-tól átalakul az ügyfélfogadási rendje. Barátainkat és tagtársainkat **előzetes egyeztetés után** – bármely hétköznapon – várjuk a tagozat székhelyén: Budapesten, a XIV. kerület, Nagy Lajos király útja 155. számú irodánkban. Kérjük, hogy látogatási szándékát előre jelezze Ámon Antalnál – a tagozat elnökénél – a 06-30-814-9917 vagy a 06-1-257-0190-es telefonszámon. Az előzetes bejelentkezés Vasvári Évánál, a hagyományörzők elnökhelyettesénél is jelezhető a 06-20-428-7351 vagy a 06-1-781-3674-es telefonszámon.

A havonkénti találkozók rendje nem változik, azaz tagjainkat és pártolóinkat minden hónap első szerdáján délután 15 órakor várjuk zuglói irodánkban. baráti összejöveteleken – 1956 szellemiségének megőrzése jegyében – előadások hangzanak el, majd kötetlen beszélgetésekre kerül

Célpontban a parasztság
Módszeresen zajlott a vidék
szétzúzása

A magyar vidék tönkretétele a szovjet kommunisták exportja, a magyarországi kommunistáknak pedig importja volt. Egyike azon embertipró gyakorlatnak, amit a moszkovita agrárszakértőnek, Nagy Imrének előre látnia és ezért megakadályoznia kellett volna.

Amikor Churchill 1942 augusztusában Moszkvába látogatott, hogy elmagyarázza Sztálinnak, miért nem tudják a második frontot megnyitni a “szövetséges” nyugati hatalmak, a hangulat igen fagyos volt. Sztálin rámutatott, hogy a Vörös Hadsereg naponta veszít 10,000 embert és kockázatvállalás nélkül nem lehet háborút vívni.

A vacsora során Churchill vette magának a bátorságot és megkérdezte Sztálint: a mostani problémák kezelése nehezebb, mint a parasztok erőszakos kolhozosítása volt?

- Nem - válaszolta Sztálin – az sokkal nehezebb volt.
- Mit csináltak mind a kulákokkal? – kérdezte Churchill.
- Megöltük őket – válaszolta Sztálin.

Forrás: Laurence Rees: Behind Closed Doors, Stalin, the Nazis and the West, BBC Books, 2008, 160.old. (Zárt ajtók mögött, Sztálin a Nácik és a Nyugat – magyarul is kapható)

-o-

A Kárpátaljáról Magyarországra telepedett színésszel, Trill Zsolttal készített interjút az origo.hu internetes portál számára Sztankay Ádám. Ebből közöljük azt a részt, amely kiadványunk profiljába vág. Egy fénynyaláb a kommunista rendszer(ek) legsötétebb bugyraiba.

„Említette egyszer: apai nagyapja az után tűnt el, hogy kurta diagnózist adott Sztálin állapotáról. Beavatna a részletekbe?

Nagyapám kulák volt, földdel, cséplőgéppel, lovakkal, asztalosműhellyel. Bement egyszer Sárosorosziból Tiszaújlakra – az volt a környék központja –, beült kártyázni a zsidókkal a kocsmába.

Mondta nekik, úgy tudja – jól tudta különben –, hogy Sztálinnak lebénult a fél karja. Meghallotta ezt a szomszéd asztalnál néhány falubelije, akik haragudtak rá, talán mert nem adta nekik kölcsön a cséplőgépet, vagy valami hasonlóért. Ők jelentették fel ezért a mondatáért, el is vitték a belügyesek. De nagyanyám beszaladt hozzájuk, és nagy pénzt fizetett, hogy kiváltsa. Újságolta is boldogan a faluban, hogy holnapra hazaengedik a férjét. Akkor a feljelentők visszamentek a belügyesekhez, nagyapámat meg sosem látták többé. Bevitték mélyen a Szovjetunióba, azt hallottuk, hogy egy kőbányában halt meg.

Föld, cséplőgép, egyebek?

Mindent besepertek. Óvodában dolgozó nagyanyám „intézményi maradékokból” nevelt fel hét gyereket. Az ottani rendszerváltás után sem kaptunk vissza semmit. Nagyapám földje még mártott tintával volt bejegyezve a földhivatalban, de akik jártak ott a nyolcvanas években azt mesélték: olyanok vannak már golyóstollal tulajdonosként megnevezve, akiknek soha nem volt zsebkendőnyi birtoka sem. Ennyit a szovjetrendszer egyenlősdiéről.”

-o-

A házigyári panellakás ötlete nem lakhatási kérdés, hanem sakkban tartási kérdés volt:

A paneles tömb- szalag- és toronyházak kommunista logikájáról Dr. Király István, a Magyar Nemzeti Bank nyugalmazott kereskedelmi igazgatója mondta nekem Melbourne-ben, hogy azok célja a lakosság esetleges zár alatt tartása volt, mert a hagyományos magyar családi házas lakhatási modellel ellentétben, a tömeglakások lakóit lépcsőházanként akár egy-egy munkásör vagy karhatalmista, a géppisztolyával, helyben tud tartani zavargások esetén.

Ámon Antal

Ügyfélfogadás, összejövetelek

Tájékoztatjuk kedves olvasóinkat, hogy a POFOSZ Hagyományörző Tagozatának 2016-tól átalakul az ügyfélfogadási rendje. Barátainkat és tagtársainkat **előzetes egyeztetés után** – bármely hétköznapon – várjuk a tagozat székhelyén: Budapesten, a XIV. kerület, Nagy Lajos király útja 155. számú irodánkban. Kérjük, hogy látogatási szándékát előre jelezze Ámon Antalnál – a tagozat elnökénél – a 06-30-814-9917 vagy a 06-1-257-0190-es telefonszámon. Az előzetes bejelentkezés Vasvári Évánál, a hagyományörzők elnökhelyettesénél is jelezhető a 06-20-428-7351 vagy a 06-1-781-3674-es telefonszámon.

A havonkénti találkozók rendje nem változik, azaz tagjainkat és pártolóinkat minden hónap első szerdáján délután 15 órakor várjuk zuglói irodánkban.

Görbe tükörben a szocializmus valósága

A magyar ember mindig tisztánlátással és öniróniával viselte sorsát – még a szocializmusban is. Erről tanúskodnak viccei.

Az erdőben kitört a kommunizmus. A csiga fejvesztve menekül, de egyszer csak elé ugrik a medve:

- Hová mész te csiga?

- Hát, tudod, az erdőben kitört a kommunizmus, nekem saját házam van, a családom minden tagjának is, megyek, nehogy elállamosítsák.

Erre a medve is elkezd rohanni, de hirtelen elé ugrik a róka:

- Hová rohansz te medve?

- Az erdőben kitört a kommunizmus, nekem van bundám, a családom minden tagjának is van, megyek, nehogy elállamosítsák.

A róka is futni kezd, de elkezd gondolkozni, majd megáll:

- Vörös is vagyok, sunyi is vagyok, belépek a pártba.

-o-

- Mi lesz a lajhár és a szarka keresztezéséből? Egy szocialista brigád.

-o-

Két rab összekerül a börtönben.

- Te miért kerültél ide? - kérdezi az egyik.

- Izgatásért: szidtam a rendszert. És te?

- Nyugtatasért: azt mondtam, úgyseem tart ez már sokáig...

-o-

A Rákosi-rendszerben zsúfolt villamoson utaznak az utasok. Két barát unatkozik, az egyik a másíknak politikai viccet mesél:

- Tudod, mi a különbség Kína és Magyarország között?

- Nem - mondja a másik.

- Míg Kína a mosoly országa, addig, ami itt van, az tiszta röhej.

Egy harmadik férfi, aki mellettük áll és hallgatja a vicceket, megszólal:

- Tudja, hogy mi a különbség a villamos és maga közt?

- Nem - mondja a férfi.

- A villamos továbbmegy, maga pedig velem jön.

-o-

Jó hangulatú társaságba becsöppen az egyik barát, aki történetesen büntetőbíró.

– Fiúk, most hallottam egy 15 évi elzárással járó politikai viccet.

– Mondd el nekünk is!

– Ha bolond lennék, most szabtam ki érte 15 évet.

1955. Késő éjjel rémisztő dörömbölés egy pesti bérlakás ajtaján, az alvó férfi felriad, ijedten kiset az előszobába, reszkető hangon kérdi:

- K-k-ki az?...

- A Halál!

Az illető megkönnyebbülve:

- Hála Istennek, már azt hittem, az ÁVH...

-o-

Pistikéék az ötéves tervet tanulják. Másnap tanfelügyelő érkezik, és a tanítónéni felszólítja Pistikét, hogy feleljen az ötéves tervből. Pistike:

- Az ötéves tervnek köszönhetően annyi krumpli fog az idén teremni, hogyha azt egy halomba hordanák, felérne a jóisten lábáig.

- Na de Pistike! - szól rá a tanító néni - Tudod jól, hogy nincsen jóisten.

- Miért? Krumpli van?

-o-

Az ötvenes évek elején egy kisváros órásboltja előtt hosszú sor kígyózik. Az arra haladó öregasszony megkérdi a hátul állók egyikét, mire várnak.

- Órákat hoztak a Szovjetunióból.

A néni izgatottan felkiált:

- Engedjenek előre! Én ezer közül is megismerem a miénket!

-o-

A Rákosi korszakban egy parasztbácsi fejszoválva áll Rákosi szobra előtt. Meglátja egy rendőr.

- Paraztbácsi, mit csóválja a fejét?

- Hát tudja két nagy hiba van ezzel a szoborral.

- Mik azok?

- Nincsen ráírva, hogy "béke poraira".

- De hát Rákosi elvtársunk még él!

- Na látja... ez a másik hiba...

-o-

- Mik voltak Majakovszkij utolsó szavai az öngyilkossága előtt?

- ???

- Elvtársak, ne lőjete!

Polgár Marianne: „Kegyelmi állapotban születik a mű”

A származás miatti megkülönböztetés egész életét meghatározta

Az alkotás csoda, olyan kegyelmi állapot, amikor az üres vásznon alkotást hoz létre az emberi érzés és gondolat – vallott művészetéről Polgár Marianne képzőművész. Az 1956 Öröksége Alapítvány, a hagyományörző tagozat és a POFOSZ XIV. kerületi szervezete szeptember 5-ei közös rendezvényén az alkotó elmondta: a Magyar Történelmi Szalon egyik alapítójaként büszke arra, hogy immár 285 rendezvénynek adott otthont a szellem, a lélek és a gondolkodó emberek bátor és okos gyülekezete.

A művész a Szatmár megyei Pátyodon született, s karon ülő gyermekként élte át, amikor a hatalom mindenüket elvette és kényszerűen el kellett hagyni a szülői házat. Ez az indítás, a származás miatti megkülönböztetés meghatározó volt egész életében. Tanulmányait Debrecenben, majd Budapesten végezte, de első mesterének édesapját tarja, neki köszönheti a legtöbbet. Pályafutását a sokszínűség és a változatosság jellemzi, mégis közös a grafika számos területe. Munkái jellemzője az egyszerű, érthető és sallangmentes ábrázolásmód, a sajátos jelképrendszer, a harmonikus színhasználat és a bensőséges, lírai hangulat.

Speciális területe a heraldika. A város címerek és a családi címerek festésén kívül, hosszú évek munkájának eredményeképpen megfestette a magyar katolikus főpapok közel hatszáz címerét. Ez a – jelenleg a Székesfehérvári Egyházmegye birtokában lévő – ritka heraldikai anyag hét évszázadot ölel fel.

A művésznő – férje Szaplóczay Pál mérnök-feltaláló révén – megismerkedett Japán varázslatos világával, s ez az élmény a természetszeretet és tradíció tiszteltét erősítette benne. Alkotásaival az a célja, hogy zaklatott világunkban festményei derűt és megnyugvást adjanak.

Immár tizenhat éve, hogy Polgár Marianne közreműködésével megalakult a Magyar Történelmi Szalon, amely keretében tudományos előadásokat, zenés irodalmi esteket, színpadi produkciókat, konferenciákat és kiállításokat tartanak; idáig összesen 285 rendezvénynek adott otthont a szalon.

A művésznő Döbrentei Kornél szavaival jellemezte tevékenységüket. Ezek szerint: „Már a megnevezés is telitalálat, szívhez szóló, lélekgig, sőt, lélektől lélekgig” ható bizalmat, védettséget, tehát otthonosságot sugárzó: Magyar Történelmi Szalon! Kimondása már-már vallomásosan boldogító, kivált egy olyan országban, ahol hosszú évtizedekig az ország-lakosok túlnyomó többségét leminősítették, majdhogyan nem megtúrtnek tekintették. Hontalanság a Hazában. A Magyar Történelmi Szalon eleve feltételezi a hiteles együvé tartozást, annak vállalását, ápolását. De mindenképpen egy magas erkölcsi mércét jelent. A szellem, a lélek, a gondolkodó emberek bátor, „okos gyülekezetét”. Bár az idegen szavak szótára szerint *szalon* francia eredetű szó, második jelentése „valamely magán-háznál rendszeresen összejövő politikusok, írók, művészek szűk körű társasága, köre”. Nos, ez nyitott és tág körű, és felettébb magyar. A történelmi öntudatra bízta a szelektálást. Az jöhet ide meghallgatni a hiteles szószólókat, aki erre benső ösztökélést, vágyat érez, mert serkenti, hajtja „éhe a szépnek, éhe a szónak”, és az igazságnak, amely csak a kétkulacsosok számára kettősarcú vagy többrendbélien Janusz-képű. Ám hajlékot nyújt a megvallott hagyományok gondozóinak, képviselőinek az egymásra lelésnek, az összekötő, a magunkra ébresztő erőknél. A gerincek kiegyenesítésének, a „fejek felemelésének”.

A család viszontagságait felidézve Polgár Marianne azt hangsúlyozta előadása során, hogy a múlt küzdelmei az alkotómunkának is forrásává válnak. Élete és pályája meghatározó útmutatását – az orosz lányi bányába kényszermunkára elhurcolt – nagyapja tanításából merítette. Az ő muníciója így hangzott: „csak az üres kalász tartja magasan a fejét; jobb állva meghalni, mint térden állva élni; kidőlt keresztfának nem köszön már senki”. A nagymama pedig így igazította el a családot: „föl vagy lefelé – más választás nincs”.

Vasvári Éva

Alábbi írásunk Babos Ádám munkája, aki a POFOSZ, 1956-os Hagyományörzői és az 1956 Öröksége Alapítvány által 2017-ben kiírt irodalmi-történelmi pályázat második helyezését érte el.

ÉGIEK AJÁNDÉKA

IGAZ BARÁTSÁG AZ ÖRVÉNYLŐ NAPOKBAN

Több, mint 60 éve történt már, még is a mai napig libabőr járja át a testem, ha azokra a napokra gondolok. Még mindig érzem azt a szenvedélyt, azt az erőt, amivel azt hittem képes vagyok megváltoztatni a világot. Ha becsukom a szemem, magam előtt látom több száz bajtársam szabadság ittas tekintetét, hallom hangjukat, ahogy kiáltják „Ruszkik haza, ruszkik haza”. Akkor és ott, a Bem szobornál, elhittük, hogy a történelem hőseiként kivívhatjuk hazánk függetlenségét és visszaszerezhetjük népünk szabadságát. Megállíthatatlannak gondoltuk magunkat. Aztán jöttek ők és megállítottak minket.

Elveszett gyerek voltam, sehogy sem találtam a helyem a fővárosban. A Rákosi-korszak államosítási programjának egyik legnagyobb veszteseiként azok közé a családok közé tartoztunk, akiknek nem maradt semmije. Apám jól menő parasztként több száz hektárnyi földdel rendelkezett Lajosmizsén, anyám pedig elismert pedagógusként a helyi iskola igazgatóhelyettese volt. Boldog család voltunk, megvolt mindenünk, ami a boldoguláshoz kellett, aztán jött a mezőgazdaság kollektivizálása a magántulajdon teljes felszámolásával. Az akkori hatalom adminisztratív, kényszerítő eszközökkel vett rá minket, parasztokat, hogy adjuk be földjeinket a szövetkezetbe. Az 1960-as évek kezdetére a megművelt területek 93%-a állami vagy szövetkezeti tulajdonba került. Azokat a parasztokat, akik vonakodtak földjeiket a közösbe tenni, kulákoknak bélyegezték és perekkel, rendőri, ÁVH-s zaklatással, internálással mindent elkövettek felszámolásuk érdekében. Apám az utolsóig kitartott, állta a kötelező, irracionális terménybeszolgáltatásokat és próbált eleget tenni a szándékosan betarthatatlan rendeleteknek. Ám egy nap eljött az, amitől a legjobban rettegtünk, az a bizonyos fekete autó, az, ami elvitte apámat. Anyám kétségbeesetten zokogott karjaimban, kistestvéreim zavartan kérdezték mi történik körülöttünk, hova viszik apánkat. Legidősebb révén, én már sejtettem, hogy ez lesz az utolsó alkalom, hogy apám szemébe nézhetek és hallhatom szavait.” Vigyázz rájuk fiam, viseld gondjukat helyettem is.” – mondta könnyeivel küszködve.

Annyi mindent szerettem volna mondani, de képtelen voltam megszólalni, némán bólintottam és tudomásul vettem a sors által rám hárított feladatot. (<http://tortenelemcikkek.hu/node/272>)

Fogalmam sem volt hogyan kell a családfő szerepét betölteni, hogyan tudnék anyámról és testvéreimről gondoskodni, amikor minden vagyonunkból kiforgattak minket és az égvilágon semmink nem maradt. Egy valamit viszont tudtam, gyűlölöm azokat a fekete kocsis ÁVH-sokat, akik tönkretették az életünket és megfosztottak legdrágább kincsünktől a boldog családi körtől. Bosszúra esküdtem.

Anyám kapcsolatai révén a fővárosban talált magának új tanári állást. Nem volt más választásunk, ott kellett hagynunk szeretett lajosmizsei szülőföldünket és négy bőrönddel elindulni az ismeretlen Budapest felé.

Egyszobás szolgálati lakásunk a belváros szívében helyezkedett el, az Angyal utca és a Mester utca sarkán. Kicsi volt és sötét, no meg borzasztó zajos és bűdös a rengeteg gépjárműtől. Nagy váltás volt a meseszép, madárcsicsergéstől hangos lajosmizsei birtokunkhoz képest, nem csoda, hogy lassan és nehézkesen fogadtuk el az új környezetünket, amibe belekényszerített minket a kommunizmus.

Utolsó évben csatlakoztam a Fazekas gimnázium végzős osztályához, ahol az első pillanattól kezdve megtapasztalhattam milyen a kirekesztettség érzése. Akármerre mentem nevetgéltek rajtam, összesúgtak a hátam mögött. Nem értették, hogy ez a rongyos ruhában járó parasztyerek mit keres az egyik legnívósabb budapesti középiskolában. Őszintén szólva én sem értettem.

Társaim ellenszenve miatti kiközösitésem is hozzájárult ahhoz, hogy teljes mértékben a tanulásra és az egyetemi felvételre koncentráljak. Iskola után a gépgyárban dolgoztam éjszakákba nyúlóan, hogy anyám keresetét ki tudjam egészíteni és testvéreimnek méltó jövőt tudjak biztosítani. A napjaim egyformák voltak, reggel iskola, délután gépgyár, éjszaka tanulás. Nem érdekelt semmi más, csak az, hogy apám kérésének eleget tegyek és vigyázzak a családomra.

A Rákosi korszak gazdaságát az erőltetett iparosítás jellemezte, amely arra szolgált bizonyítékként Sztálin számára, hogy országunk hasznos és fontos tagja a szocialista országok közösségének. Magyarország óriási tételben próbált hadfelszerelési eszközöket előállítani és nehézipari termékeket gyártani. A közlekedés, hírközlés, könnyűipar, egészségügy, oktatás, lakásügy másodlagos szerepkörbe kerültek. Számomra is a mérnökké válás és Műszaki Egyetemre való bejutás jelentette a biztos jövő zálogát, amennyiben abban az időben volt a magyarnak biztos, jövője. (<http://tortenelemcikkek.hu/node/272>)

Anyám is rengeteget dolgozott az új iskolában, életét pedig arra tette fel, hogy nekünk megadjon mindent és enyhítse apánk hiányából fakadó fájdalmunkat. Nappal nyughatatlan örökmozgó, folyvást ténykedő, színes, fantáziadús, lágy-szívű, szeretetett árasztó, mosolygós fiatal nő volt. Az éjszaka sötétsége viszont megváltoztatta őt. Lefekvés után, mikor már meggyőződött arról, hogy mindannyian az igazak álmát alusszuk, órákon keresztül csöndesen zokogott és apámért imádkozott. Minden vágya volt viszont látni szeretett férjét, hűséges társát.

Sikerült. Bejutottam a Budapesti Műszaki Egyetem gépészmérnöki karára. Anyám boldogsága minden egyes percét megérte annak a rengetek tanulással töltött éjszakának, ami végülis a sikerhez vezetett. „Bárhol is legyen most apád, nagyon büszke, hogy az ő paraszt kisfia egyetemista lett”. - mondta anyám, miközben össze-vissza csókolgattott.

Emlékszem az első napra, amikor beléptem az egyetem hatalmas aulájában, az a hömpölygő diáksereg, ami fogadott, borzongással töltött el. Ez másfajta borzongás volt, mint, amit korábban éreztem, ha új közösségbe kerültem. Ez felpezsdítő borzongás volt. Itt csak egy voltam az ezer közül, nem ismert senki, nem tudta honnan jövök és hova tartok. Nem éreztem kényszert arra, hogy társaim szimpátiájáért harcoljak. Egy voltam az ezer közül. Elbújhattam könyveim csendes magányában.

Minden óra más volt, más teremben, más diákokkal, más nézőpontban. Szerettem az iskolát, szerettem a tárgyakat, mérnök akartam lenni és élveztem a minden pillanatát a tudás megszerzésének.

A középiskolás évek alatt felgyülemlett közösségben eltöltött negatív tapasztalatok hatására, félénk, visszahúzódó parasztyerek maradtam. Körülöttem meggannyi csoportosulás és diák kör szerveződött, akkoriban is mindenki szeretett volna valahova tartozni, és a maguk módján felvenni a harcot a diktatúra és az elnyomás ellen. Az embereknek elégük volt az ÁVH hatalmából, a diktatórikus kormányzásból, a koncepciók perekből, az esztelen gazdaságirányításból, és az alacsony életszínvonalért felelős kommunista pártból. Az elkeseredés és a düh bennem is tombolt, de addig a bizonyos napig gátlásos természetemnél fogva csak távolról figyeltem az eseményeket. Utána minden megváltozott. (<http://tortenelemcikkek.hu/node/159>)

A mai napig nem tudom, hogy történt pontosan, de mire oldalra néztem ő ült mellettem. Korábban is láttam már, de álmomban sem gondoltam, hogy valaha ilyen közelről szemügyre vehetem teste finom vonalait, mosolyának aprócska göndröcskéit, érezhetem hajának friss virágos illatát, hallhatom hangjának magabiztos szólását.

Talán sanyarú sorsom örökségéből adódó sűrű napok miatt, vagy talán kiközösítésemből fakadó önbizalmatlanságom okán, addig a nap nem szenteltem kiténtett figyelmet egyik lány felé sem. Természetesen ők sem irányomban.

Adél azonban más volt, mint a többiek. Ő rá csak kiténtetett figyelmet szentelt az ember. Magabiztos pozitív kisugárzása mindenkit magával ragadott. Senki nem tudott ellenállni lehengerlő stílusának, határozott, ám mégis nőies fellépésének. A műszaki egyetem egyik legnagyobb diákszervezetének élén, a legfontosabb feladatának érezte, hogy a tőle telhető minden erejével szembeálljon a kommunista diktatúrával. Persze nem volt egyedül, több száz hallgatótársának volt hasonló célja.

Beszélgetésbe elegyedtünk. Rendkívül furcsa volt, hogy valaki érdeklődik irántam, lelkesen hallgatja történetemet a múlttól és a családomról. Hamar egy hullámhosszra kerültünk és a ÁVH elleni bosszúhárságunk szövetségesekké tett minket. Nem kellett sok időnek eltelnie, mire rávett, hogy menjek el a diákkör csütörtök esti gyűlésére.

Az egyetemek diák gyűlései olyan témakörök, reformelképzelések megvitatásával volt hivatott foglalkozni, amelyek révén szakítani lehet a sztálinista rendszer örökségével, és a szociális rendszert új alapokra lehet helyezni. (www.petofikor2016.hu)

Attól a csütörtök estétől kezdve rendszeres tagja voltam ezeknek a gyűléseknek. Az igazat megvallva, nem is igazán tudtam felmérni milyen hatással vannak ezek az értekezések hazánk jövőjére, vagy hogy valaha kommunista hatalom is meghallja hangunkat, de borzasztóan élveztem, hogy tartozom valahova, hogy hasonló gondolkodású fiatalokkal cserélhetek véleményt, hogy én is, a többiekkel együtt teszek valamit az elnyomás ellen. És persze, hogy Adéllal lehetek.

A csendes, visszahúzódo parasztfiúról kiderült, hogy rendkívül jó humorérzékével és politikai jártasságával szórakoztató groteszk előadásokat tud tartani a kor hétköznapi embereiről, amit társai előszeretettel hallgattak egy jópofa sör mellett.

Adélnak köszönhetően számtalan diákot megismertem, és új barátokra leltem. Egy esti gyűlésen találkoztam először Istvánnal, aki szintén az egyik vezetője és hangadója volt a műegyetemi diákkörnek. István is vidékről költözött fel kisemmizett családjával. Édesapja Független Kisgazdapárthoz köthető kapcsolatai miatt a folyamatos ÁVH-tól való rettegésük apja és anya idegrendszerét is megtépázták. Természetes módon István is szabadulni akart ebből a helyzetből, végett akart vetni az örökös megfigyeléseknek, besúgásoknak és mondvacsinált ügyek miatti letartóztatásoknak. Szabadságot akart magának, a családjának, és az egész nemzetnek.

E tekintetben bennem és Adélban társra talált. Elválaszthatatlanok lettünk.

A mindennapok megváltoztak, megszínesültek. Tanultunk, beszélünk, írtunk, vitatkoztunk, neveltünk, szomorkodtunk, haragudtunk, megbocsátottunk. Triumvirátust alkottunk. Istvánék többek voltak, mint mások. Ők törődtek velem, kedveltek és szerettek. Ha hibáztam, kijavítottak. Ha örömöm volt, velem örültek. Ha szomorúságom volt, velem szomorkodtak. Ha problémám volt, segítettek. Ha pezsegtem, velem együtt pezsdültek. Ha zajra volt szükségem, zajongtak. Ha csöndre volt szükségem, csöndben maradtak.

Azonban ők úgy néztek egymásra, ahogy rám soha. Volt idő, amikor meg akartam vallani az érzéseimet Adél irányába, de ilyenkor eszembe jutottak azok a pillanatok, amikor távolról figyeltem őket, amikor kettesben maradtak, amikor a világ külső zajai elcsendesültek és csak ők léteztek egymás számára. Tudtam vallomással elveszítettem volna a triumvirátus egységét. Az élet már jó korán megtanított arra, hogy ha az ember szeret valakit, azt szeretné, hogy mindent megkapjon az a másik, amire csak vágyik.

Én akkor, ott, azt gondoltam, ők egymásra vágynak. Így hallgattam.

A magyar nép viszont nem hallgatott, egyre elszántabban mondott nemet a diktatúrára és az akkori világ legnagyobb birodalmára. A békés eszközökkel való ténykedés már nem jelentett többé megoldást. 1956 október 16.-án Szegeden párttól független ifjúsági szervezet alakult MEFESZ néven, amelyhez több nagyvárosi egyetem is csatlakozott.

Közben a nemzetközi helyzet is fokozódott. Gomułka lengyelországi reformjaira Moszkva fegyveres beavatkozással fenyegetőzött, így október 19-én számos lengyel városban tüntettek a szovjetek ellen. A magyarországi reformellenzék a lengyelországi tüntetőkkel szimpatizált, és a diákszervezkedés is felgyorsult az egész országban. (https://hu.wikipedia.org/wiki/1956-os_forradalom)

Lehengerlő lendülettel vetettük bele magunkat a szervezési feladatokba. Október 22.-én a Budapesti Műegyetem aulájában megrendezésre került gyűlésen István fennhangon ismertette a szegedi egyetemisták által 16 pontba szedett demokratikus követeléseket és bejelentette a másnapi Bem Szobornál való tüntetés részleteit. (www.bme.hu)

Hazafias szívem mérhetetlenül nagyra duzzadt a büszkeségtől. Elszánt voltam. Istvánnal és Adéllal, illetve a több ezer diáktársammal együtt bármire képes, hogy hangot adjak az elégedetlenségemnek és változtassak a világ nézőpontján. Láthatatlan szárnyaim repítettek haza, hogy elújságoljam anyámnak a történeteket és átadjak minden kis reménysugarat, amit akkor éreztem. Anyám viszont cseppet sem volt lelkes, teljes testében reszketés fogta el, amikor megtudta mire készülünk.

„Téged is el foglak veszíteni, mind apádat. Mi lesz azután? Hogyan boldogulok majd én a kistestvéreiddel? Ne menj fiam! Semmi értelme ezeknek a tüntetéseknek, hisz úgysem változik semmi. Hergelik a népet, hogy utána letartoztathassák az embereket. Maradj, kérlek. Könyörgök.” – jajveszékelt anyám

De nem maradhattam, Adél és István számított rám. A haza számított rám.

Október 23.-án közel ötvenezer ember követelt szabadságot, a demokratikus viszonyok helyreállítását, a magyar önállóság megteremtését és Nagy Imre miniszterelnöki kinevezését. A tömeg élén vonultunk át a Bem tértől az Országházig, az Országháztól a Dózsa György úti Sztálin-szoborig. István és Adél, mint a diák kör vezetői felmásztak a szoborra, majd az őket követő felbuzdult sereg segítségével ledöntötték a gyűlölt diktatúra és nemzeti elnyomás tíz méter magas bronzszobrát.

Elterveztük, hogy a Magyar Rádió épületénél nyilvánosságra hozzuk az István által korábban ismertetett 16 pontot. Az ott tüntető tömeg szinte kettényílt, hogy utat adjon Istvánnak, mi pedig szorosán a nyomában voltunk.

A követelések beolvasása helyett Gerő Ernő beszédét közvetítették, amelyben azt állította, a megmozdulás a nép ellenségeinek műve. Egyre feszültebbé vált a hangulat, forrongtunk a dühtől.

Aztán megtörtént az, amire senki nem számított. A rádió védői közül valaki tüzet nyitott. Az az átkozott golyó pedig széleseben száguldott a tüntetők közé, egyenesen a mi bátor vezérünk mellkasába. István holtan esett össze.

Olyan volt, mint egy rossz álom. Hogyan történhetett ez meg? Hiszen mi csak a véleményünket akartuk elmondani. Hiszen mi csak épphogy felemeltük a hangunkat. Hiszen mi csak egy békés tüntetést szerettünk volna. Csak annyit, hogy meghalljanak minket.

Adél kétségbeesetten próbálta megállítani István mellkasából áramló vért, beszélt hozzá, ölelgette, szorongatta, de már késő volt. István életét adta gyermekeink szebb jövőjéért.

Nem tehettem mást, ösztönből cselekedtem. Megragadtam Adélt és menekültem vele, amilyen gyorsan csak tudtam. Kitört a forradalom.

Amikor már lábunk nem bírta tovább a futást, egy kapualjban bújtunk el. Mindketten egymást ölelve zokogtunk. Fogalmunk sem volt, hogy mihez kezdünk most. De az a hatalmas gyűlölet, amit éreztünk megígértette velünk, hogy bosszút állunk István gyilkosain.

„Bárhogy is alakulnak az események, ígérd meg nekem, hogy mindig nagyon vigyázol erre és visszahozod nekem. - mondtam és Adél kezébe adtam szüleitől kapott arany nyakláncomat.” „Olyan fontos nekem ez az ékszer, mint a barátságunk. 80 évesen is azt szeretném, hogy velem legyen.”

A következő napokban számos vidéki városban tüntettek, a forradalom orszá-gossá vált. A hatalom kezéből kicsúszott az irányítás és az egyszerű emberek, fiatalok, diákok lettek az események meghatározói. A munkahelyeken forradal-mi bizottságok jöttek létre, mindenhol sztrájkoltak.

Központokat hoztunk létre, ahol a fegyvertárakból kapott fegyverek és a sebe-sültek ellátásához szükséges köszereket tárolása mellett, stratégiai eligazításo-kat, búvóhelyet, elsősegélypontot szolgáltatunk harcostársainknak. Adéáll minden erőnköt arra összpontosítottuk, hogy biztosítsuk a győzelemhez szüksé-ges eszközöket és fenntartsuk a hitet afelől, hogy sikerülhet.

Teltek a napok, teltek a hetek. Voltak remények, voltak sikerek.

November elején azonban Adél egyszer csak nem jelent meg a központban töb-bé.

Mindenhol kerestem, mindent tűvé tettem érte. Nyomtalanul eltűnt és magával vitt mindent, ami számomra az életet jelentette.

A nyílt szovjet támadás november 4.-én hajnalban, döntő túlerővel érkezett. A magyar honvédség az utolsó pillanatokig védekezett, azonban az egyenlőtlen küzdelemben a szovjet csapatok végleg elhallgattatták az 1956-os forradalom hőseit. (Száráy M. – Kaposi J., 2006)

A napokban csomagom érkezett. A csomag tartalma pedig nem más volt, mint szüleimtől kapott aranyláncom. A kísérőlevélben pedig ez állt. „Mert nekem is olyan fontos ez az ékszer, mint a barátságunk. 80.-dik születésnapod alkalmá-ból, azt szeretném, hogy veled legyen. Isten éltessem sokáig. Adél.”

A feladási hely Amerika volt.

Források:

<http://tortenelemcikkek.hu/node/272>

<http://tortenelemcikkek.hu/node/159>

www.petofikor2016.hu

www.bme.hu

https://hu.wikipedia.org/wiki/1956-os_forradalom

Száráy Miklós – Kaposi József *Történelem IV. Nemzeti Tankönyvkiadó, Buda-pest, 2006*

Pallás Ferenc Debrecen 1956